

Командування. Політики військових операцій від Кореї до України

КУПИТИ

Як військові командири ухвалюють рішення під час війни? Чи можуть вони ігнорувати політику? Як стратегічне керівництво впливає на результат бойових дій? Лоуренс Фрідман проливає світло на секрети успішного командування.

На прикладах ведення воєн - від Кореїської до вторгнення в Україну - автор доводить: ефективний командир - не лише стратег. Адже війна - це не тільки бої, а і співпраця між різними родами військ, структурами та союзниками.

Зі сторінок видання ви дізнаєтесь:

- як відбувається взаємодія між військовими лідерами та політиками;
- як політичні амбіції та стратегічні прорахунки визначають хід бойових дій у найгарячіших конфліктах світу;
- чи впливає особистість командувача на успіх його війська;
- якими можуть стати війни у добу штучного інтелекту.

Зміст

Перелік мап

Присвята

Вступ: командування як політика

I Головнокомандувач: Трумен і Мак-Артур

II Лють легіонів: французька армія в Індокитаї й Алжирі

III Втримання контролю: Карибська криза

IV Зразкова модель непокори: Арієль Шарон і війни Ізраїлю

V Громадянська війна: капітуляція Східного Пакистану

VI Накази з висоти: реакції на наступ Північного В'єтнаму у 1972 році

VII Командування на театрі бойових дій: Фолклендська кампанія

VIII Диктатор у ролі верховного головнокомандувача: Саддам Хусейн

IX Командування в крихкій державі: Гевара, Кабіла та Конго

X Командування в нерішучій державі: Російське вторгнення в Чечню

XI Занадто багато кухарів: Косово у 1999 році

XII Від гібридного конфлікту до повномасштабної війни: Росія проти України

XIII Війна проти тероризму: Битва за Тора-Бору

XIV Казка про два сплески: Ірак у 2006—2007 роках

XV Війна серед народу: Боротьба проти Талібану та ІДІЛ

XVI Минуле, теперішнє та майбутнє командування

Вступ: командування як політика

АНТОНІЙ

Для мене слово Цезаря — закон.

Вільям Шекспір, «Юлій Цезар», дія перша, сцена друга

(перекл. Олександра Грязнова)

Англійське слово «command», тобто командувати чи команда (у розумінні наказу), походить від латинського слова «mandare», що означає «вчиняти» або «доручати», від чого ми маємо слово «мандат». Значення дієслова зумовило значення іменника, який від самого початку був синонімом до слова «наказ», але такий наказ, який походив від особливого можновладця. Визначення цього слова в сучасних словниках досі описують беззастережні накази, яких слід дотримуватися без жодних обговорень. Британська армія дала таке визначення поняття «ко-мандування»: «повноваження, які законно здійснює особа на військовій службі щодо підлеглих за званням або підпорядкуванням». Воно «надає особі владу, покладає на неї відповідальність і робить її підзвітною», має «юридичний і конституційний статус» і дає їй право «впливати на події та віддавати підлеглим накази з метою виконання рішень».

У вертикалі командування накази йдуть з верхівки, а тоді каскадом спускаються донизу, поки не дійдуть до окремих осіб на найнижчій шаблі. Усі, хто перебуває у вертикалі нижче за головнокомандувача, завжди підзвітні тому, хто перебуває на вищому щаблі, за те, що вони роблять з тими наказами, які отримують, і за якість наказів, які віддають. Ті, хто отримують накази, можуть відчувати сумніви та непевність або навіть відкрито заявляти про свої побоювання, однак накази однаково підлягають виконанню, причому належному виконанню. Тому команди — це дещо значно більше за вимоги чи пропозиції, і коли проти команди висуюють заперечення, то у такий спосіб ставлять під сумнів не просто доцільність певної вказівки, а потенційно й усю ієрархічну структуру, на яку вона спирається. Порушити наказ — це непокора, піти геть — дезертирство, усунути командира — заколот.

Військові структури потребують міцних вертикалей, тому що в їхній основі лежить дисципліноване та цілеспрямоване насильство. Командири посилають своїх підлеглих у жахливі умови, де їх можуть убити, поки вони самі намагаються вбивати інших. У час війни особливо складне завдання для військового командування — переконати народ діяти всупереч власним інстинктам виживання та долати природне небажання вбивати собі подібних. На кону може стояти багато. Командири, особливо на найвищих щаблях, можуть відчувати тягар відповідальності за долю держав, добре усвідомлюючи ймовірність національного приниження в разі невдачі, а також слави в разі успіху.

Дисципліновані войовничі об'єднання діють відповідно до команд, але, хоч би наскільки продуманими ці команди не були, їх неонов'язково виконують автоматично та відповідно до первісного задуму. Іноді вони просто недоречні, можливо, ґрунтуються на застарілих або неповних розвідувальних даних, і їх не може виконати навіть найстаранніший підлеглий командир.

В інших випадках підлеглим може здаватися, що виконання команди є можливим, але нерозсудливим, або що існує кращий спосіб. Коли підлеглі отримують накази, які їм не подобаються або яким вони не довіряють, вони зазвичай мають альтернативні шляхи на протигагу відкритій непокорі: вони можуть зволікати з виконанням, дотримуватися наказів упівсили або трактувати їх у такий спосіб, який найкраще відповідає поточній ситуації. У деяких випадках командири заохочують тих, хто перебуває ближче до поля битви, ухвалювати остаточні рішення, тоді як інші хочуть отримувати інформацію про кожен крок.

Тож командування не є простою справою. Це щось значно більше, ніж просто віддання наказів і забезпечення їх виконання. Напруга битви висуває особливі вимоги до командирів на всіх рівнях, вона, як припускають, потребує людей з особливим характером. Риси, які формують ефективного командира, часто є такими ж, як і ті, що були б бажаними в будь-якій ситуації: професійні знання, ефективне використання ресурсів, навички спілкування, вміння ладнати з іншими, добросовісність, відчуття відповідальності за підлеглих і опіки над ними.

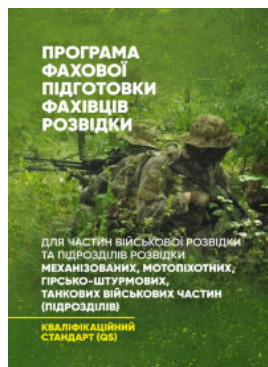
У 1948 році Американська армія сформулювала «11 принципів лідерства», які були опубліковані в армійському бойовому статуті про лідерство в 1951 році, а потім стали предметом вивчення для нових кадетів у Військовій академії США у Вест-Пойнті (штат Нью-Йорк). Серед цих принципів була вимога пересвідчуватися, що завдання «було донесено в зрозумілій формі, проконтрольовано його виконання та завершено», що людей готували як команду, що рішення були «раціональні та своєчасні» та що підрозділи «залучають відповідно до їхніх спроможностей». Щоб мотивувати підлеглих і не застосовувати банальні погрози покаранням чи відстороненням від служби або не вдаватися до таких же банальних обіцянок винагороди та підвищення, можна апелювати до честі, патріотизму та цінностей, до захисту родин і солідарності з товаришами. Вірність можна посилити демонстрацією турботи про тих, хто перебуває під командуванням, і униканням невинуватеного ризику. Довіру можна побудувати розділяючи труднощі й небезпеки та заробивши собі репутацію тим, що ви попри все добиваєтесь перемог.

Уміння бути гарним лідером, може, і є обов'язковою вимогою для хорошого генерала, але цього недостатно. Як писав військовий історик Безіл Лідделл Гарт, «надзвичайно важливими для командування під час війни є такі дві якості, як розумова спритність і сильна особистість або ж цілеспрямованість». Це — «знак якості Видатних полководців». Інший історик, Ендрю Робертс, наголошує на більш стратегічних талантах: «відчуття тактичної ситуації з першого погляду, здатність надихати незнайомих, уміння створювати несподіванки, навички комунікації з громадськістю, дар переплітати стратегію з тактикою та навпаки, хист передбачати ймовірну поведінку противника, здатність утримувати ініціативу». Він наводить цитату генерала Джорджа Паттона, який наголошував на важливості вміння сказати «тому, хто вважає себе переможеним, що він не переможений». Це відчуття ситуації з першого погляду, котре французькою називають *coup d'œil*, — це щось вічне. Як відомо, Наполеон шукав «щасливих» генералів, яким усміхалася удача. Під *coup d'œil* він розумів «дар бачити з першого погляду ті можливості, які давала місцевість», і він сам надзвичайно яскраво відрізнявся цією рисою.

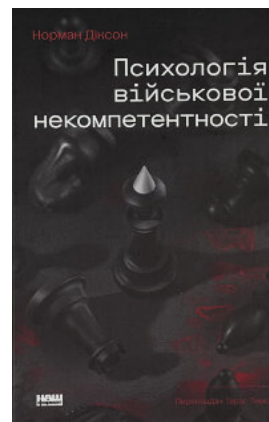
Рекомендована література

Шпигунське узбережжя

Програма фахової підготовки фахівців розвідки для частин військової розвідки та підрозділів розвідки механізованих, мотопіхотних, гірсько-...

Психологія військової некомпетентності

Хочеш миру - готуйся до війни. План оборони Європи

Перейти до категорії
Історія

КУПИТИ